

บทคัดย่อ

ชื่อภาคนิพนธ์ : บทบาทในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.)
จังหวัดปัตตานี

ชื่อผู้เขียน : นางศิริดา ปานสมทรง

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)

ปี : 2544

การศึกษาเรื่อง บทบาทในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.)
จังหวัดปัตตานี โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาถึง บทบาทของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ว่าอยู่ในระดับใด
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยต่าง ๆ กับบทบาทในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน รวมถึงปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน
3. เพื่อนำผลการศึกษามากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ในการที่จะบูรณาการ การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมไปสู่สมาชิกในครอบครัว และบูรณาการสร้างการมีส่วนร่วมขยายผลไปสู่กลุ่มและองค์กรชุมชนในหมู่บ้านต่อไป

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดปัตตานี ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในระหว่างช่วงปีงบประมาณ 2544 - 2545 (1 ตุลาคม 2542 - 30 กันยายน 2544) จำนวน 220 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน 12 อำเภอ ของจังหวัดปัตตานี ได้แบบสอบถามทั้งสิ้น 220 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า F-test ซึ่งกำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนส่วนใหญ่ มีบทบาทในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ มีบทบาทอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่ 2, 4, 22 และ 27 อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การประสานงานกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง/ อบต. เพื่อจัดทำแนวเขตป่าในหมู่บ้าน การรณรงค์ให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ ตำบล ไม่รุกกล้าทำลายป่าชายเลน การรณรงค์ให้ชุมชนจัดระเบียบของแหล่งท่องเที่ยวภายในหมู่บ้าน/ ตำบล และจัดทำทะเบียนรวบรวมรายชื่อผู้มีความรู้พื้นบ้านด้านต่างๆ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การประสานงาน สนับสนุน

(2)

กระตุ้นให้ครัวเรือนปลูกพืชผักสวนครัวรั้วกินได้ และซื้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การประสานงานกับ
หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง/ อบต. เพื่อจัดทำแนวเขตป่าในหมู่บ้าน

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทในการจัดการด้าน
สิ่งแวดล้อมของ ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก วาระการดำรง
ตำแหน่ง ประสบการณ์การฝึกอบรม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การ
ได้รับการยอมรับจากสภาตำบล/ อบต. การได้รับการสนับสนุนจากสภาตำบล/ อบต. ส่วนปัจจัยที่
ไม่มีผลต่อบทบาทในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ เพศ และสถานภาพสมรส

ABSTRACT

Title of Research Paper : The Role of Community Development Volunteers in Environmental Management in Pattani Province
Author : Mrs. Sirada Pansomsong
Degree : Master of Arts (Social Development)
Year : 2001

The study of "The Role of Community Development Volunteers in Environmental Management in Pattani Province" had following objectives:

1. to study the role of Community Development Volunteers in environmental management,
2. to compare the difference between related factors with environmental management role of Community Development Volunteers, as well as finding problems and obstacles in their work.
3. to use the research results as guideline in developing Community Development Volunteers in order to inject the concept of environmental management to family members and also to improve the participation from community group and organizations in the village.

The sample group consisted of 220 Community Development Volunteers in Pattani Province holding the position during year 2001-2002 (1 October 1999 - 30 September 2000). The data was collected by using questionnaires asking Community Development Volunteers in 12 districts, Pattani Province. The statistics employed for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test. The hypothesis was testing at the significant level of 0.05.

Results

1. Most environmental management role of Community Development

Volunteers was at a high level. When considering in each question, it was found that most had their role at a high level except in item 2, 4, 22 and 27 were at a moderate level which were cooperating with the government officials/ Tambol Administration Organization to set the boundary of conservation forest, campaigning for mangrove forest conservation by the local people, campaigning for tourist spot improvement. The question which received the highest score was the cooperation and supporting local people to build their own backyard gardening. On the other hand, question with the lowest score was the cooperation with the government officials/ Tambol Administration Organization to set the boundary of forest conservation.

2. The hypotheses testing was found that factors affecting the role of Community Development Volunteers in environmental management were age, education level, occupation, working period, training experience, knowledge and understanding in environmental management, acceptance from Tambol Council/ Tambol Administration Organization, and supporting from Tambol Council/ Tambol Administration Organization. However, factors did not affect the role of Community Development Volunteers in environmental management were sex and marital status.